

Sygnatura akt II 1 C 36/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w II Wydziale Cywilnym – Sekcji Egzekucyjnej

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Anna Brackowska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2020 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **A. R. (1)**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością we W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, Wydział VI Grodzki w dniu 23 czerwca 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt VI Nc 843/06, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 26 lipca 2006 roku, któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Zgierzu, I Wydział Cywilny z dnia 29 września 2015 roku wydanym w sprawie I Co 2197/15 została nadana klauzula wykonalności przeciwko A. R. (1) - w części:

a) w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej za okres od dnia 24 czerwca 2012 roku do dnia 28 września 2012 roku (w zakresie objętym żądaniem pozwu),

b) w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej za okres od dnia 26 lipca 2006 roku do dnia 23 czerwca 2012 roku (z urzędu);

2. umarza postępowanie w sprawie w pozostałym zakresie;

3. zasądza od powódki A. R. (1) na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

4. zwraca ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na rzecz A. R. (1) kwotę 470 zł (czteryście siedemdziesiąt złotych) tytułem nadpłaconej części opłaty sądowej, z kwoty uiszczonej w dniu 10 czerwca 2020 roku i zaksięgowanej pod pozycją 500061689569.

sygnatura akt II 1 C 36/20

UZASADNIENIE

W pozwie z 10 czerwca 2020 roku, skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością we W., powódka A. R. (1) – reprezentowana przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie radcy prawnego, wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, VI Wydział Grodzki z dnia 23 czerwca 2006 roku, wydanego w sprawie VI Nc 843/06, opatrzonego klauzulą wykonalności na rzecz pozwanego w dniu 29 września 2016 roku – w części - w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej na okres od dnia 24 czerwca 2012 roku. Powódka wniosła również o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G. w sprawie Km 1242/20. Wniosła ona również o zasądzenie na

jej rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Jako podstawę faktyczną swojego roszczenia powódka wskazała przedawnienie roszczeń objętych spornym tytułem wykonawczym (pozew k. 3-7, pełnomocnictwo k. 10).

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny Sekcja Egzekucyjna zabezpieczył powództwo złożone w przedmiotowej sprawie w ten sposób, że zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko powodowi przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G. w sprawie Km 1242/20 w zakresie egzekucji odsetek ustawowych od należności głównej za okres od dnia 24 czerwca 2012 roku do dnia 29 września 2012 roku - do czasu prawomocnego rozpoznania przedmiotowej sprawy. Wniosek o zabezpieczenie powództwa w pozostałym zakresie został zaś oddalony (postanowienie k. 23).

W piśmie procesowym pełnomocnika powódki z dnia 6 lipca 2020 roku (data pisma) sprecyzowano żądanie pozwu – jako żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie odsetek ustawowych od dnia 24 czerwca 2012 roku do dnia 28 września 2012 roku. Pełnomocnik powódki sprecyzował również wysokość wartości przedmiotu sporu na kwotę 256 zł wnosząc o zwrot nadpłaconej opłaty sądowej od pozwu na rzecz powódki. W pozostałym zakresie pozew został cofnięty wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (pismo procesowe pełnomocnika powódki z dnia 6 lipca 2020 roku – k. 33).

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 września 2020 roku (data nadania w UP) pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, uznał żądanie pozwu w zakresie sprecyzowanym w piśmie procesowym pełnomocnika powódki z dnia 6 lipca 2020 roku – w całości. Pozwany wniósł również o zasądzenie na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm prawem przepisanych. Na uzasadnienie żądania zasądzenia zwrotu kosztów postępowania pełnomocnik pozwanego podniosła, że powódka nie wezwwała strony pozwanej do ograniczenia wniosku egzekucyjnego z uwagi na częściowe przedawnienie roszczenia i nie dążył do ugodowego zakończenia postępowania w sprawie zanim wystąpiła na drogę przedmiotowego postępowania sądowego (odpowiedź na pozew k. 50, pełnomocnictwo k. 36).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 czerwca 2006 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu, Wydział VI Grodzki wydał w sprawie VI Nc 843/06 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanemu A. R. (2) aby ten zapłacił w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu odpisu nakazu zapłaty na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 2.483,03 zł wraz z odsetkami szczegółowo opisanymi w treści nakazu zapłat oraz kwotę 715 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw. Klauzula wykonalności została pierwotnie nadana w/w tytułowi egzekucyjnemu w dniu 26 lipca 2006 roku (kopia tytułu wykonawczego k. 14, tytuł wykonawczy w aktach Km 1242/20).

Na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego wierzyciel – Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. w G. złożył pismem z dnia 21 sierpnia 2006 roku wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu celem wyegzekwowania kwot należnych mu od dłużnika A. R. (2). Postępowanie egzekucyjne w tejże sprawie zawisło za sygnaturą akt Km 1309/06. W związku ze zgonem dłużnika A. R. (2) w dniu 29 listopada 2006 roku, na mocy postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. z dnia 10 stycznia 2008 roku, postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 1309/06 zostało zwieszona na podstawie art. 819 k.p.c. Zostało ono zakończone na podstawie art. 823 k.p.c. postanowieniem z dnia 23 czerwca 2009 roku. W jego toku nie doszło do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela od dłużnika żadnych kwot (zawiadomienie k. 13, postanowienie k. 14 akt sprawy, kopia wniosku o wszczęcie egzekucji k. 12, postanowienie k. 16v, zawiadomienie k. 16 – w załączonych aktach Km 1242/20).

Dłużnik A. R. (2) zmarł w dniu 29 listopada 2006 roku (okoliczność bezsporna, także odpis postanowienia w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku k. 15).

Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym w dniu 29 listopada 2006 roku A. R. (2) został złożony przez Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. w G. w dniu 9 sierpnia 2010 roku do Sądu Rejonowego w Zgierzu. Postępowanie to zostało zakończone na mocy postanowienia z dnia 10 stycznia 2014 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie I Ns 909/10. Spadek po A. R. (2) na mocy w/w postanowienia nabyła w całości na podstawie ustawy jego córka A. R. (1) (wniosek k. 11, postanowienie k. 15).

W dniu 9 września 2015 roku (data nadania w UP) następca prawny wierzyciela – (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. złożył do Sądu Rejonowego w Zgierzu, Wydział I Cywilny wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 czerwca 2006 roku wydanemu przez Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie I Nc 843/06 przeciwko spadkobiercy zmarłego dłużnika A. R. (2) – córce A. R. (1) na jego rzecz w trybie art. 788 k.p.c. Przedmiotowa sprawa zawisła przed Sądem Rejonowy w Zgierzu za sygnaturą akt I Co 2197/15. Postanowieniem z dnia 29 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu Wydział I Cywilny w sprawie I Co 2197/15 nadał spornemu nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności przeciwko A. R. (1) na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą we W. (wniosek k. 2-3, koperta k. 18, postanowienie k. 20, postanowienie w przedmiocie sprostowania k. 26 w załączonych aktach I Co 2197/15).

Na podstawie tak wystawionego tytułu wykonawczego, we wniosku z dnia 18 lipca 2016 roku skierowanym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim, wierzyciel (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. wniósł o wszczęcie przeciwko powódce A. R. (1) postępowania egzekucyjnego w zakresie jej obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Postępowanie to zawisło za sygnaturą akt Km 1980/16. Postępowanie to zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności prowadzonej w nim egzekucji postanowieniem z dnia 18 lipca 2017 roku. W jego toku nie została wyegzekwowana od dłużniczki na rzecz wierzyciela żadna część należności objętej spornym tytułem wykonawczym (wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1-3, kopia tytułu wykonawczego k. 7, postanowienie w przedmiocie umorzenia k. 33, karta rozliczeniowa – w załączonych aktach Km 1980/16).

Na podstawie tak wystawionego tytułu wykonawczego, we wniosku z dnia 24 kwietnia 2020 roku (data nadania w UP) skierowanym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi M. G., wierzyciel (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. wniósł ponownie o wszczęcie przeciwko powódce A. R. (1) postępowania egzekucyjnego w zakresie jej obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Postępowanie to zawisło za sygnaturą akt Km 1242/20. W jego toku doszło do wyegzekwowania od dłużniczki na rzecz wierzyciela łącznej kwoty 851,85 zł, która została zaksięgowana na poczet pokrycia kosztów poprzedniej egzekucji. Postępowanie to obecnie pozostaje częściowo zawieszonym na mocy postanowienia tutejszego Sądu Rejonowego z dnia 19 czerwca 2020 roku, w pozostałym zakresie pozostaje postępowaniem czynnym (wniosek o wszczęcie egzekucji k. 1-4, tytuł wykonawczy k. 27, karta rozliczeniowa – w załączonych aktach Km 1242/20).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów znajdujących się w sprawie oraz załączonych aktach postępowań egzekucyjnych i sądowych. Był on w zasadzie bezspornym pomiędzy stronami postępowania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie żądanie pozwu dotyczyło pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 czerwca 2006 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w sprawie I Nc 843/06 – w części – w zakresie odsetek od należności głównej za okres od dnia 24 czerwca 2012 roku do dnia 28 września 2012 roku. Powództwo w tym zakresie zostało uznane przez stronę pozwaną.

Powództwo okazało się być również zasadnym. Jak stanowi bowiem art. 125 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat sześciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Zajęcie po wydaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, to między innymi podniesienie

zarzutu przedawnienia zasądzonych roszczeń i upływ czasu. W tym zakresie powódka powołała się więc na uprawnioną przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, opisaną w art. 840 § 1 punkt 2 kodeksu postępowania cywilnego.

W tej sprawie wystąpił upływ długiego czasu od wydania orzeczenia. Pozwany wykazał jednak, iż przerwał bieg tego terminu wielokrotnie. Przerwanie biegu terminu przedawnienia jest instytucją uregulowaną w art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c. Bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Po każdym przerwaniu bieg przedawnienia biegnie na nowo, jednak przedawnienie nie biegnie, dopóki postępowanie przed sądem lub innym organem nie zostanie zakończone.

Skutek przerwania biegu terminu przedawnienia wystąpił w przedmiotowej sprawie kilkakrotnie, a to na skutek składania kolejnych wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych w sprawach Km 1980/16 i Km 1242/20, a także wniosku o nadanie spornemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w sprawie I Co 2197/15). Nie może budzić wątpliwości stron przedmiotowego postępowania (ich pełnomocników) ani też Sądu meriti, że złożenie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności stanowi czynność opisaną w treści art. 123 k.c. i art. 124 k.c. Skutku takiego natomiast wierzycielowi nie udało się osiągnąć na skutek złożenia przez niego wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 1309/06, która została zakończona w trybie przepisu art. 823 k.p.c. (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2015 roku, I CNP 28/14, dostępny w bazie L.). Podobnie ocenić należało także złożenie przez wierzyciela wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po jego zmarłym dłużniku (pierwotnym) A. R. (2), gdyż złożenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku czy też uczestniczenie w takim postępowaniu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o zapłatę. Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ma na celu ustalenie kręgu spadkobierców, a nie ochronę konkretnej wierzytelności.

W tym miejscu wspomnieć należy również, że żadna ze stron postępowania nie wskazała Sądowi daty uprawomocnienia się spornego tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 czerwca 2006 roku, więc data jego uprawomocnienia się została przyjęta przez Sąd na dzień zaopatrzenia go po raz pierwszy w sądową klauzulę wykonalności w dniu 26 lipca 2006 roku. Przyjść więc należało, że z tą datą zaczął biec termin przedawnienia objętych nim roszczeń.

Od tej daty brak było jednak upływu 10-letniego terminu przedawnienia roszczeń objętych spornym nakazem zapłaty (ten termin obowiązywał w dniu złożenia przez wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w sprawie I Co 2197/15 i wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 1980/16). W tej sprawie przedawnieniu uległa jednak część odsetek, które stanowią należności okresowe należne w przyszłości – w rozumieniu art. 125 § 1 K.c., przedawniają się w terminie trzyletnim. Odsetkami takimi są odsetki należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego, a więc za okres od dnia 26 lipca 2006 roku (data przyjęta umownie przez Sąd jako data prawomocności nakazu zapłaty). Ponieważ zaś termin przedawnienia odsetek ustawowych wynosi 3 lata, przedawnieniu uległy odsetki od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty - do daty poprzedzającej o 3 lata datę nadania na wniosek wierzyciela spornemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności z uwzględnieniem przejścia uprawnień po jego stronie, oraz po stronie spadkobierczyni dłużnika – powódki A. R. (1) – do dnia 28 września 2012 roku. Na ustalenie, że odsetki ustawowe za w/w okres są przedawnione, pozwolił zbyt długi okres bezczynności wierzyciela.

Mając na uwadze treść żądania pozwu oraz treść zawartego w odpowiedzi na pozew oświadczenia strony pozwanej o jego uznaniu – orzeczono jak w punkcie 1.a. sentencji wyroku uwzględniając żądanie pozwu w całości.

Mając jednak na uwadze, że odsetki objęte treścią spornego tytułu wykonawczego są przedawnione w zakresie większym niż wynikało to z treścią żądania pozwu, na podstawie art. 117 § 2¹ k.c. Sąd miał obowiązek wziąć pod uwagę ten fakt z urzędu.

Istotne zmiany w odniesieniu do omawianej problematyki wprowadziła ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Ustawodawca dodał do art. 117 § 2 k.p.c. jego nowy § 2¹ k.p.c., zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Przepis ten wprowadza odrębne reguły odnoszące się do przedawnienia roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom. Uregulowanie to pomyślane zostało jako *lex specialis* w stosunku do regulacji z art. 117 § 2 i ma na celu wywołanie skutku w postaci braku możliwości domagania się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi w wyniku samego upływu terminu przedawnienia, a więc bez konieczności skorzystania z uprawnienia do zgłaszania zarzutu przedawnienia. Przepis ten znajduje zastosowanie również w przedmiotowej sprawie z uwagi na treść art. 5 komentowanej nowelizacji k.c., gdyż roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie nowelizacji nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom uregulowanym w ustawie nowelizacyjnej. Wobec fakt, że powódkę A. R. (1) w kontaktach ze stroną pozwana trudniąca się zawodowo obrotem i dochodzeniem wierzytelności można traktować jako konsumenta, orzeczono jak w treści punktu 1b sentencji wyroku. Opisaną tam część należności odsetkowej jest bowiem przedawnioną.

Wobec cofnięcia powództwa częściowo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (oraz orzeczeniem co do istoty sprawy z urzędu w zakresie punktu 1b wyroku), Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 355 k.p.c.

O zwrocie nadpłaconej części opłaty sądowej od pozwu Sąd orzekł na podstawie art. 80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, gdyż opłata od pozwu w przedmiotowej sprawie została ustalona ostatecznie na poziomie 30 złotych.

O zwrocie kosztów postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., gdyż powódka wygrała w przedmiotowej sprawie w całości. Żaden bowiem przepis prawa nie obliguje egzekwowanego dłużnika do zwracania się do wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie przedawnionej części należności objętej tytułem wykonawczym, zaś zwrot na jej rzecz przez wierzyciela tytułu wykonawczego – jedynie w zakresie części opisanego w nim roszczenia, które uległo przedawnieniu – był niemożliwy. Co więcej, już w chwili wszczynania postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1242/20 obowiązywała treść przepisu art. 117 § 2¹ k.p.c., która uniemożliwiła wierzycielowi dochodzenie od powódki tej części roszczenia, która była w tym momencie przedawnioną. Wierzyciel do treści tego przepisu jednak nie zastosował się i mimo wszystko wystąpił na drogę przymusu państwowego. Skutkowało to uznaniem go za stronę przegrywającą w przedmiotowym postępowaniu w całości.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego, bez pouczenia.